

የሀገር ሽማግሌነትና የሀይማኖት አባትነት ጥፋተኛን ከለላ መስጫ አይሁን፤

ሀይላይ ማሙዶ 26/05/2010 ዓ/ም

ውድ አይጋዎች ለመጀመሪያ ጊዜ በፅሁፍ መልክ ተሳታፊ የሆኑትን ሀሳብ ሳትንቁ በድህረ ገጾች በማስተናገዳችሁ ይህን ለዚህም ለመጻፍ ድፍረት ሰጥቶኛልና እጅግ አድርጌ አመሰግናለሁ።

እንደሚታወቀው በአሁን ወቅት በሀገራችን ላይ የተከሰተውን ሁኔታ አሳሳቢነት አብዛኛውን ሀገር ወዳድ ዜጋ የሚጋራው መሆኑ እሙን ቢሆንም መፍትሄ ተብለው የሚቀርቡ ሀሳቦች ላይ ግን ለየቅል በመሆኑ ይህን ተረጋጋ ሲባል እንደ ወረርሽኝ የሚያገረሽ ግጭቶች እየተከሰቱ ይገኛሉ። በተለይ አንዳንድ ሀይሎች አጋጣሚውን በመጠቀም የቆየ የህዝቦች አንድነት የሚያፈረሰውን ፍላጎታቸው ለማሳካት የተለያዩ የጥላቻ መልእክቶች በማስተላለፍ ወጣቱ ሀይል በስሜት ተነሳሰቶ ታሪክ ይቅር የማይለው ስህተት ሲፈፀም እየታየ ነው።

የገዛ ፓርቲ አመራሮች ለቀናት ባደረጉት ግምገማ ለተፈጠረውን ሀገራዊ ችግር ምክንያቶች እነሱ የፈጠሩባቸው ስህተቶች መሆናቸውን በማመን ለኢትዮጵያ ህዝብ ይቅርታ በመጠየቅ፤ መፍትሄውም ግለሰቦች ላይ በማላከክ ሳይሆን እንደ ድርጅት መፍትሄ መስጠት አለብን ብለው በማመን ወደ ተግባር ለመግባት እንቅስቃሴ መጀመራቸውን ሰምተናል፤ አይተናልም።

ታዲያ ይህንን ለተመለከተ ዜጋ ተስፋ ጭርቦት ከብጥብጥ ጉዳት እንጂ ጥቅም የለውም በማለት፤ እነዚህ ሰዎች ከልባቸው ይመስላሉና ጊዜ ሰጥተን ማየት ጥሩ ነው ካልሆነም በሚመጣው ምርጫ በካርዳችን መቅጣት እንችላለን በማለት መረጋጋት እንደተፈጠረ ባለበት ጊዜ በወልድያ ከተማ በሀይማኖት በአል አስታከው የፖለቲካ ፍላጎት ለማሳካት የፈለጉ ሀይሎች ወጣቱን በማነሳሳት ከፀጥታ አካላት ጋር በተፈጠረ ግጭት የሰዎች ሂወት ያለፈበትና የአካል ጉዳት የደረሰበት እንዲሁም ለአመታት ሰዎች ለፍተው ያፈሩትን ንብረት ብሔራቸውን በመለየት ብቻ እንደቀላል የወደመበት ሁኔታ ተፈጥሯል።

ታዲያ በወልድያ ከተማ የነበረው ግጭት የህግ የበላይነት በሚያሰፍን መልኩ መፍትሄ ባለመስጠቱ ይባስ ብሎ ወደ ሌሎች የሰሜን ወሎ ዞን ቆቦና መርሳ ከተማዎች ተስፋፍቶ ይህን ብሄርን መሰረት ያደረገ ጥቃት የተፈፀመበትና የልማትና የመንግስት ተቋማት የመወደሙበት ሁኔታ ተከስቷል።

በተለይ ወልድያ ከተማ በተፈጠረው ግጭት የክልሉ ፕሬዝዳንትን ከአከባቢው የሀገር ሽማግሌዎችና የሀይማኖት አባቶች ጋር ለመወያየት በሄዱበት ወቅት እነዚህ አባቶች (ለዚህ ፅሁፍ አፃፃፍ እንዲመች የአከባቢው የሀገር ሽማግሌዎችና የሀይማኖት አባቶች በአንድ ላይ አባቶች በማለት እጠቀማለሁ) በጠየቁት መሰረት በሚል ሰብብ ጉዳት በማድረስ የተጠረጠሩና በህግ ጥላ ስር የገቡትን ወጣቶች ሁሉንም በጅምላ እንዲፈቱ ማድረጋቸውን ስሰማ ይህ አባትነት ወንጀለኛን ለመከላከል ነው እንዴ የሚያገለግል? እንድል አድርጎኛል።

ለአንድ ሀገር ህልውና የህግ የበላይነት ወሳኝና ለድርድር የማይቀርብ መሆኑ እሙን ነው። ለዚህም ይመስለኛል መንግስት በቅርቡ የፖለቲካ ትግሉን ወደተሻለ ደረጃ ለማሳደግ በሚል የታሰሩ የፖለቲካ አባላት የመፍታት ውሳኔ ሲወስን የህግ ስርአቱን መከተል እንዳለበት፤ እንዲሁም በቀጥታ ሰው በመግደልና ንብረት በማቃጠል የተሳተፉትን ሰዎች እንደማይመለከት የተገለፀው።

የሆነውስ ሆነና እነዚህ አባቶች አባትነታቸው በግርግሩ ንብረትና የሰው ሂወት ላጠፉት ነው? ወይስ በዚህ ግርግር ሂወታቸው ላጡና የአካል ጉዳት ለደረሰባቸው እንዲሁም ንብረታቸው ለወደመጣቸው? የሚለውን ጥያቄ ሳነሳ መልሱ ግራ የሚያጋባ ይሆናል። ምክንያቱም በወልድያ ከተማ የተደረገው የታሰሩትን ሁሉም የመፍታትና ወደ ውይይት መግባት እንደ ጥሩ መፍትሄ ተወስዶ በቆቦና መርሳ አባቶች ከመንግስት ውይይት ለማድረግ የተያዙትን ሁሉም በጅምላ የመፍታት ቅድመ ሁኔታ ሲያስቀምጡ እየሰማን እንገኛለንና ነው።

እነዚህ አባቶች ባይሆን እንደዚህ አይነት ጥፋት እንዳይከሰት ቀድመው ወጣቱን የማስተማርና የመምከር ሀላፊነት የነበራቸው ሰዎች ናቸው። ይህንን ባለማድረጋቸው ትንሽ በከፋው ቁጥር እየተነሳ የሚበላበትን ድስት የሚሰብር ወጣት ሲበራከት እያየን መጥተናል። ታዲያ መንግስት ለሚፈጠረው ችግር ሀላፊነቱ ባለመወጣቱ ነው ብሎ ስህተቱን ሲቀበል እነዚህ አባቶችም ያጠፉን አትያዙ ከማለት ይልቅ ወጣቱ ረጋ እንዲልና የሌሎች ሀይሎች ዓላማ መጠቀሚያ እንዳይሆን መምከር ባለመቻላችን የተፈጠረ ስለሆነ በማለት ይቅርታ መጠየቅ ነበረባቸው።

ለዚህ አልታደልንምና አባቶች እንዲህ ይላሉ ባንልም ትንሽ ዝቅ ብለው ሁሉንም ጎጂና ተጎጂ ባማከለ መልኩ መሰራት ግን እንዴት ይከብዳቸዋል? እነዚህ አባቶች ተጎጂዎችም የኛ ልጆች ናቸው በማለት እነዚህ በፀጥታ አካላት የተያዙ ወጣቶች ጥፋታቸው ቶሎ ተጣርቱ ከባድ ጥፋት ያጠፉትን ማለትም ሂወትና ንብረት ጉዳት ያደረሱና ያስተባበሩ ተገቢው ቅጣት የሚያገኙበት፤ ቀላል ጥፋት ያጠፉት ደግሞ ምህረት የሚያገኙበት ሁኔታ እንዲፈጠር በአባትነታቸው መምከር በተገባቸው ነበር። ይህ ብቻ ሳይሆን ተጠያቂነቱ

በሁሉም እዚህ ጥፋት ላይ የተሳተፉ የፀጥታ አካላት እንዲሁም የፖለቲካ አመራሩ ጭምር የሚያካትት መሆን እንዳለበት ግፊት ማድረግ ይገባቸው ነበር። ምን ዋጋ አለው ነበር ሆነ እንጂ።

አሁን እየሰማነው ያለው በወልዲያ ከተማ በቁጥጥር ስር የገቡትን በመልቀቅ በዚህ የልብ ልብ የተሰማቸው ሰዎች በቆቦና መርሳም ይበልጥ ተደራጅተው ዘርን ለማጥፋት ያለመ በሚመስል የጥፋት እጃቸውን ሲዘረጉ እንዲሁም የፀጥታ አካላት ላይ በምብ ጭምር በመወርወር ጉዳት እንዲያደርሱ አስችሏል።

ታዲያ ይህን ያዩ አባቶች ድርጊቱን አውግዘው ተጠያቂነት እንዲሰፍን ከማድረግ ይልቅ በሚደረጉ ውይይቶች ላይ የታሰሩትን መፈታት በቅድመ ሁኔታ ሲያስቀምጡ ይታያሉ። አይ አባትነት።

እንዴ ጎበዝ እንዴት ነው የዘንድር አባትነት ልጁን አይዘህ ሰውም ግደል፣ አቁስል፣ ንብረትም አቃጥል የፀጥታ አካላት ከያዙህ እንድትለቀቅ በቅድመ ሁኔታ እያስቀመጥን እናስፈታሁለን የሚል ይዘት ያለው መልእክት የሚያስተላልፍ? የተጎዱት ሰዎችና ቤተሰቦቻቸው የዚህች ሀገር ዜጋ አይደሉም እንዴ የፀጥታ ማስከበር የተሰማሩ አባላትስ ከነሱ የተመለመሉ ሰላም ማስፈን ወሳኝ መሆኑን አምኖ ግዳጁን የሚወጣ ወጣት አይደለም እንዴ?

እዚህ ላይ ክልሉ ይህንን ግጭት አስመልክቶ ምክንያት ሲያስቀምጥለት የሰማነው ደግሞ የብአዴን አመራር ለአመታት የፈጠረው ችግር ነው ይላል። ሰዎች ምንድነው ይህ የአመራር ችግር ሁሉም ቦታ ገባሳ? ደስታ ያጠፋው ሐጎስን ተጠያቂ በማድረግ ህወቱና ንብረቱ ላይ ጉዳት ማድረስ ለምንድነው ምክንያት የሚኖረው? እንደኔ ግን ሰውን መግደልና ንብረቱ ማውደም ምንም አይነት ምክንያት አያስፈልገውም። ህገ ወጥ ነው። የህግ ተጠያቂነት ማስከተል አለበት የሚል እምነት ነው ያለኝ።

ስለሆነም የክልሉ መንግስትም የህግ የበላይነት ማስፈን በምንም አይነት ምክንያት የሚሻር አይደለምና ፌደራል መንግስትን መጠበቅ የለበትም። የክልሉ የፀጥታ አካላት የህግ የበላይነት ሲያሰፍኑ አባቶች ጠየቁ በማለት ፍቱዋቸው ማለት የለበትም። በነዚህ ሶስት ከተሞችም የተፈጠሩት ግጭቶች የህግ የበላይነት በሚያሰፍን መልኩ ካልተፈቱ ዘላቂ ሰላም ማስፈን አይቻልም እና አባቶች እንዲፈቱ ጠየቁ በሚል ተልካሻ ምክንያት የተያዙትን እየለቀቁ እንደገና ማሳደድ ተገቢነት አይኖረውም።

እንዲሁም አባቶች ነን በሚል ምክንያት ጥፋተኛን ይበልጥ እንዲበረታታ በሚያደረግ ምክንያት የታሰሩትን የማስፈታት ጉዳይ እንደ ቅድመ ሁኔታ እያደረገችሁ ውይይቱን ፍሬአልባ እያደረጋችሁ ያላችሁ አባቶች ሆይ የተጎዱ ሲቪል ሰውም ሆነ የፀጥታ አካሉም የናገተው ልጆች ናቸው እና ቁስላቸውን ይበልጥ እየጎዱትሁ የቀጣይ እንድትና ሰላማችን ላይ ጥቁር ነጥብ አትጣሉ አደራ ማለት እፈልጋለሁ። ስለሆነም የአከባቢው አባቶች መሆን ጥፋትን እንዳይከሰት የመከላከል፣ ከተከሰተም በህግ አግባብ እንዲፈታ ግፊት ማድረግ እንጂ ጥፋተኛን እንዳይጠየቅ በመከላከል ጥፋትን ማበረታታት አይሁን።

በመጨረሻ አንድ ነገር ላንሳ በነዚህ ሶስት ከተሞች በተፈጠሩ ግጭቶች ዙርያ ታሪክ የማይረሳቸው ገጠመኞች ብዙ እንደሚኖሩ የታወቀ ነው። እኔ በሰማሁት ግን በከተማው የነበሩት ዳኛ ህወታቸውን ሳይሰስቱ የህዝብን ተቋምና ዶክሜንት ለማቃጠል የመጡ የተደራጁ ሀይሎች በመጋፈጥ የክፈሉትን ክቡር የሂወት መስዋዕትነት፣ እንዲሁም የሀገር ሽማግሌዎች ተብዬ ህግን የማክበር እርምጃ እንዳይወሰድ በመከላከላቸው በፀጥታ አካላት መሀል በምብ በመፈንዳት ከፍተኛ ጉዳት የደረሰባቸው የፀጥታው አባላት የሀገር ዜጋ እንዳልሆኑ ይመስል የክልሉ መንግስት ዝም ቢልም ታሪካቸው አይዳፈንምና ያለኝን አክብሮት ሳልገልፅ አላልፍም። በዚህ ግጭት ላይ ጉዳት የደረሰባቸው ንፁህን ዜጎቻችን ሁሉም ያለኝን ሀዘን እየገለጹ ለተጎጂዎችና ቤተሰቦቻቸው ፅናትን እመኛለሁ።

ሰላም ለሁላችን ይሁን፤